MOWY
y
Konstytucye różne

Podczas Seymu Ordynaryinego pod Konfe-
deracyą w Warszawie agituiącego się

In Publicum

Roku 1776.

WYDANE.

M O W A

JASNIE WIELMOZ. JMCI PANA
S E W E R Y N A
R Z E W U S K I E G O
HETMANA POLNEGO KORONNEGO
na Seymie d. 10. 8bris 1776. Roku
M I A N A.

NAYJASNIEYSZY KROLU.

PRZESWIETNE ZGROMADZONE SKONFEDEROWANE STANY.

DAymy połowę maiątku naſzego, abyśmy drugą połowę całą zachowali; daymy obie połowy maiątku naſzego, abyśmy ſię zoſtali przy wolności; ale nie daymy nic, ieśli przeciw ſobie dać mamy.

Wynika

Wynika ztąd, Prześwietne Stany, dwoiakie zapytanie; nayprzod; iak wiele podatku dać mamy? potym; Czy podatek dać mamy?

Pierwsze zapytanie łatwo rozwiązać można; bo zliczywszy co Obywatel mieć może, łatwo iest zliczyć co Obywatel dać może; byle to tylko zliczyć, co Obywatel nie ieden raz, ale co Obywatel zawsze dać może.

Nad drugim zapytaniem zastanowić się nieco potrzeba. Po napisanym Prawie, przez ktore, nie część iedna udzielności, ale cała udzielność, przeniosła się do rąk Rady Nieustaiącey; przez ktore władza Hetmanow, władza owa pośrzednicza iuż iest zniesiona; przez ktore Rząd wolny, w Rząd Despotyczny iest zamieniony; pytam się Prześwietnych Stanow, na co nam się zdadzą podatki?

Płacą chętnie Republikańci podatki, na utrzymanie wolnego ich Rządu; kto z nas nie wzdrygnie się, płacić ie, dla utrzymania naszego dzisieyszego?

Płacą chętnie Republikańci podatki, na utrzymanie Obywatelow w poddaństwie Prawa; kto ie z nas będzie płacił na utrzymanie Obywatelow w poddaństwie Rady Nieustaiącey?

Płacą chętnie Republikańci podatki; na nadgrody Miłośnikom Oyczyzny; kto nadgrody Miłośnikom Despotyzmu płacić będzie.

Stanowił do tych czas gwałt Prawa, niechże stanowi y podatki, a my uciemiężenia własnego nie zakupuymy.

Wiem

Wiem ia, y dobrze pamiętam, com w odpowiedzi moiey na list okolny przed-Seymikowy JEGO KROLEWSKIEY MCI napisał w te Słowa; *O! iak mi będzie miły udział maiątku mego, gdy zań kupię beśpieczeństwo, Rządu, Granic, y Obywatela;* Powtorzyłbym to y teraz, Prześwietne Stany; gdybym wiedział iż za udział maiątku mego, kupię ia beśpieczeństwo rządu, granic, y obywatela; ale rządu tego, o ktorym wtedy pisałem, iuż niemasz, a nowy nastał Despotyczny; ale granice, iuż są uszczuplone, ale Obywatel iuż iest w niewoli. Udział tedy maiątku mego, kupiłby mi tylko, beśpieczeństwo rządu Despotycznego, beśpieczeństwo granic uszczuplonych, beśpieczeństwo niewoli Obywatela; od czego PANIE racz mię zachować.

Dałbym ia chętnie, Prześwietne Stany, wszystko co mam; ale dałbym, nie dla utrzymania, ale dla zniesienia rządu teraźnieyszego. Niech mi się wroci rząd dawny, niech mi się wroci rząd Przodkow moich, niech mi się wroci rząd Człeka wolnego godny, a nie tylko maiątku moiego, ale y życia mego żałować nie będę.

Czytałem podane tu w tey Prześwietney Izbie wielorakie Tabelle Percept y Expens Rzeczypospolitey; mogę błądzić; ale idę za przeświadczeniem moim, gdy idę za Tabellą, ktorą Xiąże Jmć Lubomirski Marszałek Wielki Koronny, tak pracowicie, y tak doskonale ułożył, y Stanom podał. Z tey wynika; iż Rzeczpospolita daiąc ręką szczodrą, ale nie rozrutną,

tną, może dziś obeyść ſię bez nowego podatku; Woyſkoby zoſtało iak ieſt, a Stan Cywilny, w tey Tabelli pomiarkowanie iuż zapłacony, czekałby od woli y łaſki Rzeczypoſpolitey powiększenia płacy ſwoiey; a Woyſkuby iey nie wydzierał.

Zwiiać Woyſko, aby Stan Cywilny był płatny; nie mieć Zołnierza, aby mieć Radcow, Sekretarzow, y Piſarzow; to iak dla mnie ieſt rzeczą nową, tak nie poiętą. O by! Bog, w ciężkim gniewu ſwego zapale dał tę myśl nieprzyiaciołom Polſki; my ią Prześwietne Stany odrzućmy.

Gdy tedy Seym teraźnicyſzy, niechce powiększenia Woyſka Narodowego, my powiększenia podatkow chcieć nie powinniśmy, y ia na nie z mieysca mego nie pozwalam.

REGESTR
Konstytucyi y Mowow w tey Xiążce Znayduiących się Roku 1776. WYDANYCH

Folio

REGESTR.

Folio

ordynacya

REGESTR

REGESTR.

Gtos

REGESTR

Termin zwrotu lub zgłoszenie prolongaty.